

hyvin hoidettu ja avoinna vain päiväaikaan. Sen vanhojen puiden siimeksessä esiin kaivetut hautakammiot ovat puhutteleva näky.

Toisen päivän lenkkimme suuntasimme Arkadin luostariin joka on kaikkien kreetalaisten tuntema sen synkän historian vuoksi, mutta myös luostarin tapahtumiin kytkeytyvän periksi antamattoman vapaudenkaipuun symbolina. Vaikeimmissa luostarin vaiheissa puolustajina menehtyneiden ihmisten pääkalloit ovat nähtävillä vitriinissä.

Matka Arkadiin on helpohko hyvän viitoituksen ansiosta. Siellä käyntiin kannattaa varata aikaa. Arkadin lenkkimme oli moottoripyörällä ajettuna erittäin hyvä, varsinkin joenvarsien kapeilla teillä.

Lomaviikon paras kokemus

Jos hallitsee moottoripyörän, suosittelemme lämpimästi tätä vaihtoehtoa. Turvallisuus riippuu lähes yksinomaan kuljettajan omista valinnoista ja auto on tietenkin kulkuvälineenä turvallisin. Tehokas pyörä vie päivän aikana pidemmänkin lenkin läpi. Ei niinkään

huippunopeutensa ansiosta kuin siksi että mäkiä kiivetessä voima ei loppu. Pienellä skootterilla ajaa ehkä vain puolet ison pyörän matkasta. Ja aivan turvallisesti. Kaikki moottoripyörän selässä kokemamme oli erittäin myönteistä, muistoihin jäävää. Koko pyörämatkan ajan olimme ikäänkuin osa sitä maisemaa jossa ajoimme.

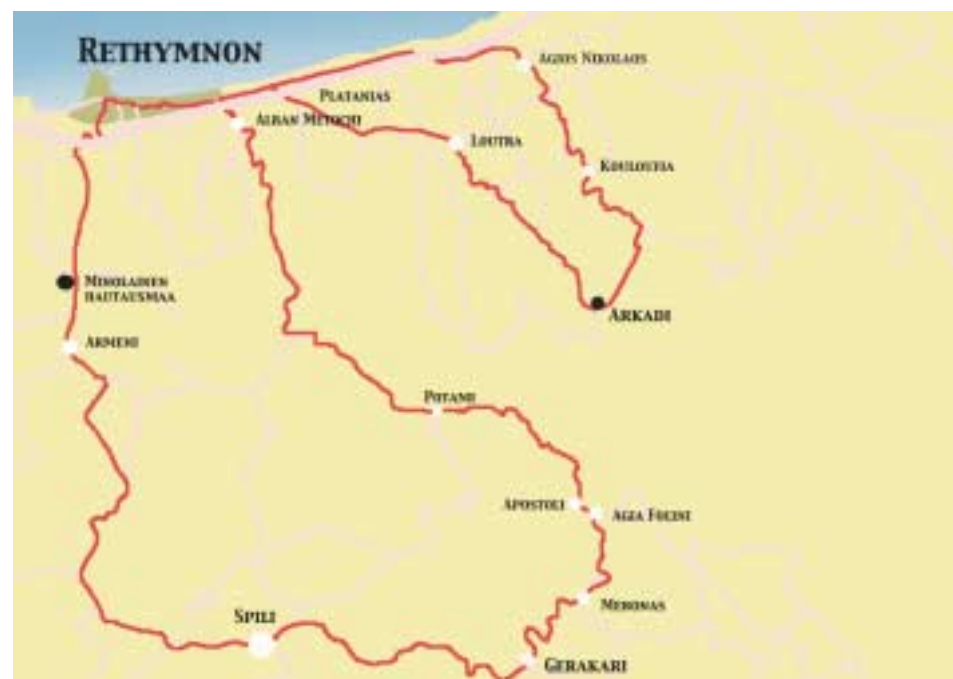
Tuoksut, lämpötilan vaihtelut, näkymät, joita pyörän kanssa liikuttaessa voi pysähtyä ihailemaan melkein missä tahansa, ovat todellisia helmiä. Liikkeellelähtö ja pysähdykset ovat nopeita.

Mutta ennen kaikkea lämpö ja tuoksut hyväillivät koko matkan ajan meitä.

Harrikkaa palauttaessamme oli olo vähän haikaa. Ehdottomasti moottoripyörälenkit olivat viikon paras kokemus.

Niinpä vuokrasimme sen uudelleen jo seuraavana päivänä.

Juhani Viitanen

KREETA

Ajoimme kartan lenkin kahdessa osassa, kahtena päivänä.

Tiukkaa aikataulua ei kannata ajatella, koska nähtävää riittää ja moottoripyörällä tulee pysähdeltä huomattavan usein.

Sata kilometriä yhdessä päivässä tehokkaalla pyörällä vuoristoteillä on jo melko paljon. Pimeässäkään ei juuri kannata ajaa.

Paikalliset kartat eivät ole aina ajan tasalla ja joissakin kohdissa näytti siltä kuin kartta ja tie eivät kohtaisi lainkaan. Siksi kannattaa risteyksissä varmistaa minne on menossa. Uusimmat tiekartat ovat jo tarkkoja mutta vpuutteita niissäkin on. Ennakoivia viitoja ei juuri ole, joten risteykseen saavuttaessa joutuu samantien päättämään ajosuunnan.

Kummallakin lenkillä tulee vastaan kymmeniä kahviloita ja ruokapaikkoja joten nälkä tai jano ei yllätä.

Moottoripyörän ehkä kaikkein paras etu paljastui meille varsin pian. Autolla pysähtyminen onnistuu vain kunnan levikkeillä mutta moottoripyörän saa pysäköityä pieneenkin tilaan tienvarteen jolloin parhaita maisemia ei tarvitse ohittaa ajamalla. Ja kuljettajakin ehtii nauttia maisemista.

Toimistot Kreetalla:

- Iraklion, lentoasema,
- Hania, lentoasema

• **Rethymnon 48, Sofokli Venizelou,**

(Rethymnonin rantakatu)

Tel: (+30-28310) 24858, 52877

Mobile: 0945-771933

Fax: (+30-28310) 50779

e-mail: info@automotosport.com.gr

Harrikkakierros Keski-Kreetalla

Referaatti Matkalehden numerossa 3/2003 julkaisemasta artikkelista

Harrikkakierros Keski-Kreetalla

Lokakuun alku Kreetan pohjoisrannikon lomakohteessa Retimnonissa oli kesäisen lämmin. Vuorilta laskeutuvien puronvarsien tiheiköt olivat kasvaneet kesän sateissa viidakoksi. Vuorten rinteiden puusto levitti vihreillä oksillaan tiiviin maan säilömää kosteutta autereiseen tuuleen. Oliivilehdot kypsyttivät uutta, runsasta satoa parin kuukauden kuluttua poimittavaksi. Välimeren yhä lämpimät mainingit huuhtoivat hiekkarantoja.

Kolmas lomapäivä alkoi edellisen päivän vuokra-autoajelun tunnelmissa. Tänään olisi erilainen päivä. Vuokraisimme Retimnonin rantakadun yli kahdestakymmenestä ajoneuvovuokraamosta löytyvän tehokkaimman moottoripyörän. Sillä tekisimme lenkin saaren keskiosassa. Katsoisimme saarta nyt uudella tavalla. Etsisimme uusia näkökulmia.

Aamun autereen hälvetessä hitaasti vuorilta, olimme jo menossa noutamaan varaamaamme kulkupeliä. Tulevan päivän sään syyskesäinen epävarmuus oli vielä aamulla kysymysmerkki. Epävarmuus huonosta säästä hälvenee täällä usein kymmeneen mennessä yhdessä tuulen hajottamien öisten pilvilautojen kanssa. Oma tai paikallisten asukkaiden antama tulevan päivän sääennuste on yleensä paras. Täällä paikallinen pekkapouta erehtyy pidemmissä ennusteissaan huomattavan usein.

Tarkoituksemme olisi ajaa koko lenkki ennen illan hämärää. Näissä oudoissa olosuhteissa pimeys olisi turhan suuri riski. Kahdeksan tuntia jäisi tänään aikaa ajamiseen, ympäristöön tutustumiseen ja taukoihin tänään. Se saattaisi riittää. Lenkki olisi reilu sata kilometriä pitkä. Aikomuksemme olisi ensin ajaa lenkki Potamin, Gerakarin ja Spillin kautta. Reitti sisältäisi paljon lyhyitä suoria ja vielä enemmän mutkia. Muutamassa kohdassa myös nopeaa väylää. Sitten huomenna ajo Arkadin luostariin.

Lähtö

Vuokraamomme oli ainut rantakadulla, jonka listoilta löytyi iso Harrikka. Muutenkin tämän saksalaisen autolehden kopiolta vaikuttavan Auto Moto Sport-nimisen vuokraamon edessä oli paljon ja uutta kalustoa. Se teki vakuuttavan vaikutuksen. Vuokraamo ei ollut matkatoimistomme sopimusvuokraamo, mutta mitään ongelmia ei voinut olettaa syntyvän koska yritys oli ollut jo toistakymmentä vuotta samalla kadulla. Osa muista kadun vuokraamoista oli lasiseinien takana etäällä kadusta eikä vuokra-ajoneuvoja ollut kaikilla näkyvissä lainkaan. Liekö kaikki ajossa. Palvelu vuokraamossa toimi upeasti. Vakuutukset maksimiin ja nimet alle. Rengas- ja vannevuakuutus piti ottaa erikseen. Tutustuminen pyörän tekniikkaan. Avokypäret valitsimme vaikka ne turvallisuuden kannalta eivät olekaan parhaat mahdolliset. Suojaavat kuitenkin. Samalla mahdollistaisimme keskustelun ajon aikana. Silmälasit ovat myös vaarassa integraalikypräää käytettäessä. Visiirit olivat myös tärkeä varuste koska lentäviä hyönteisiä olisi syyskesästä huolimatta.

Harley Davidsonin 1200-kuutioisen V2 –moottorin käynnistäminen ja kahden minuutin lämmityskäyttö antoi jo äänellään varmuuden siitä, ettei voima lopu kesken vuorille noustessa. Ajokokemusta tuoreella Harley-kuljettajalla löytyi piikkipyörästä kahdenkymmenen vuoden takaa viitisentuhatta kilometriä ja muutaman tunnin verran ”kuusipuolikkaasta” viime vuodelta. Muista ajoneuvoista sitäkin enemmän.

Ison pyörän suurin ongelma on usein pysäyttäminen. Paino on kiihdytyksessä vetävällä pyörällä ja jarrutettaessa vaikeasti hallittavalla etujarrulla joka ei anna isoja virheitä anteeksi. Siksi ajoon on turha lähteä asenteella; ylös vuorille ja mahdollisimman nopeasti. Yli kahdeksankymmenen hevosvoiman tehoa lievensi todella massiivinen vääntö. Kierrosluvuilla ei siis tarvitsisi pelata. Ainut

mittarikin harrikassa oli nopeusmittari. Koneen joutokäyntiäänikin oli jo uteliaisuutta herättävä. Miehekäs peli. Hiukan raaka kokonaisuus –ei mikään hienostopyörä- mutta tähän reissuun oikein sopiva.

Jo ensimmäinen pysähdys toi mukanaan vahvan tunteen siitä, että olimme kokeneet jotakin aivan uutta.

Moottoripyörän päällä ylös vuorelle kiivettäessä oli vahva kokemus. Aiemmin käyttämämme auto oli samalla lenkillä tuntunut aivan erilaiselta. Kapeimmilla, kaiteettomilla teilla oli sekä matkustaja että myös kuljettaja tuntenut autossa melkoista jännittyneisyyttä. Nyt oli uskomatonta kokea päinvastaisia tunteita moottoripyörän päällä.

Ylös vuorille

Ensimmäiset suorat ja mutkat kaupungin laidalta ylös vuorille kiivettäessä antoivat huiman tunteen siitä, että pyörävalinta oli onnistunut. Jyrkät nousut tarvitsevat vääntöä moottorista ja sitä löytyi todella riittävästi. Voiman tunne ei

kuitenkaan nostanut nopeuksia liiaksi vaan teki ajamisesta lähinnä juohean ja leppoisan. Tehokas pyörä ei tuntunut vaaralliselta. Kun jyrkimmistä mutkista ajetaan läpi yksösvaihteella ja käsi valmiina kytkimellä, ja seuraava sata metriä on sitten jyrkkää ylämäkeä joka päättyy taas jyrkkään kaarteeseen, vääntö on se mitä tarvitaan moottorista. Toisaalta alamäkiä ajatellen iso pyörä on varustettu myös tehokkailla jarruilla. Tottahan toki skootteri on turvallinen ja leppoisa matkaväline mutta auttamatta hidas pidemmän lenkin kiertoon. Skoottereilla ajavat turistit olivat hyvin hitaita kiivetessään usein kaksi päällä

ylös jyrkkää rinnettä. Usein nopeudet olivat 30 km/h haarukassa. Siinä saa moottori kiertää ja vaihteita kiertää jos varsinkin pienikokoisella – ja toisaalta helpolla- ajopelillä lähtee liikkeelle. Hyvin pian huomasimme myös sen miksi vuokrahinta on ilman kilometrirajoitusta: tänne tullaan katselemaan ja nauttimaan maisemista eikä niinkään ajamaan matkoja.

Uutta etsimässä

Tuulen suhistessa korvissamme ajo suuntautui etelää kohti. Nopeudet eivät nousseet kovinkaan korkeiksi. 50-60 kilometriä tunnissa

Liikenne

Kreetan ja Retimnonin liikenne on lähes samoilla säännöillä toimivaa kuin meilläkin. Erona on vain kreetalaisten liikenteellinen luovuus ja joustot. Suomessa luovuutta ei juuri sallita. Ensialkuun kaaosmaiselta vaikuttava liikenne järjestäytyy kuitenkin ensikertalaisen mielessä yllättävän nopeasti muutaman yksinajetun harjoituskilometrin aikana keskustassa. Ensimmäinen oivallus syntyy kun havaitsee liikenteen vaihtavan ajolinjaa hyvin harkiten. Se taas mahdollistaa paikallisten suorittaman ohittelun skoottereillaan autojen kummaltakin puolelta – jonon kulkiessa lähes normaalia vauhtia. Kun näkee nuorten naisten pujottelevan taidokkaasti skootterillaan liikkuvassa jonossa puolen metrin raoista, joutuu miehenä arvioimaan omaa osaamistaan hitaasti kulkevan ison pyörän selässä. Mutta iso pyörä alla perustelee myös helposti sen ettei tuohon leikkiin ole mahdollisuuksia. Onneksi.

Ei siis kannata tehdä mitään äkinäistä tai yllättävää liikettä. Muut pystyvät silloin päättämään missä menet tai mitä teet seuraavaksi. Ja suunnittelevat omat ajolinjansa sen mukaan. Pelästyksen paikkoja muiden tekemät ohitukset kyllä useinkin tuo. Mutta kaikkeen tottuu. Varsinaisiin vaaratilanteisiin ei jouduttu kertaakaan. Yksisuuntaiset kadut tai etuajo-oikeus ovat suhteellisia käsitteitä. Vastaantulijoita riittää. Etuajo-oikeus määräytyy pikemminkin keskinäisestä sopimuksesta ja siitä ettei täällä ajeta kenenkään päälle, eikä osoiteta mieltä tieta tukkimalla. Täällä ei edetä joustavasti kohteliaisuuden avulla (sitäkin yriin - Odysseus ehtii kuitenkin kääntyä monta kertaa haudassaan ennenkuin tällä tavoin pääsee eteenpäin) vaan haluamalla ja tahtomalla.

Kuljettajat antavat lyhyitä äänimerkkejä huomattavan usein. Siihen tottuminen kestää hetken, koska suomalaiselle äänimerkki on huomautus tai kirollua, joskus harvoin varoitus. Sinänsä hullunkurista; me itseämme hyvinä kuljettajina pitävät suomalaiset käytämme äänimerkkiä usein ikäänkuin jälkiviisaudeksi. Kreetalaiset taas ennakoivasti. Kummallakohan saadaan enemmän aikaan? Äänimerkkien käyttö vaikuttaa joskus siltä että kyseessä on kreetalaisten yksi kommunikoinnin muoto. Siksi paljon lyhyitä äänimerkkejä käytetään suomalaisittain ajatellen jopa ilman syytä.

Turvallisuus

Tavallinen maalaisjärki tekee moottoripyöräreissusta Kreetalla hyvin turvallisen. Riittää kun pyörä on teknisesti kuljettajan hallinnassa kaikilta osin. Kolme sekkaa pitää kuitenkin moottoripyörällä tien päällä ottaa huomioon. Yksi on asvaltin liukkaus. Jo kuivanakin se tuottaa jarrutettaessa joskus ongelmia. Kannattaa varovasti kokeilla. Itse sain yhdessä alamäessä ”normaalijarrutuksessa” tiukkaan kaarteeseen ajettaessa takapyörän hetkeksi lukkoon. Liukkauden vuoksi etujarrun käyttöä ei juuri voi suositella. Vuoriston mutkissa liukkautta lisää oliivipuiden oksistoista putoavat oliivit, jotka liukastavat usein kaarteita. Toinen huomionarvoinen seikka on varsinkin sateen jälkeen tiellä olevat kivet ja hiekka. Pimeässä tiukassa kaarteessa ei todellakaan voi ”kantata” kun muutaman metrin näkyvyydellä keskellä ajolinjaa voi olla nyrkin kokoinen kivi. Kolmantena on paikallisten ajoneuvojen vauhti. Ne tulevat helposti takapyörään kiinni kärkeymään ohitusta ja joskus ohittavat suomalaisittain täysin kielletyssä paikassa. Mutta maassa maan tavalla. Turisteihin saarella

oli varsin tavanomainen. Kerran neula kävi satasessa, mutta sekin oli yksi harvinainen poikkeus. Pohjoisen rannikon moottoriteillä asia olisi varmasti toisin. Tuoksut, äänet lämpötilan vaihtelut olivat osa voimakasta kokemusta pyörän selässä. T-paidassa ja farkuissa tarkeni loistavasti. Sadekuurojen varalta mukana oli Rukan kevyet sadeasut mutta ne puimme päällemme vain kerran nopeammilla pohjoisen varjoisilla teillä.

Maisemat ovat parasta antia Kreetalla. Vaikuttava kohde ensimmäisellä lenkillä oli Minoalainen hautausmaa.Aidattuna se on myös

suhtaudutaan myönteisesti ja sen vuoksi ajelu vuorilla ei kohtaa agressioita. Pikemminkin päinvastoin. Ihmiset tekevät kovaa työtä hankalissa mutta kauniissa olosuhteissa eivätkä malta pidentää työpäiväänsä jarruttelemalla tuttuihin kaarteisiin sen kummemmin. Harley Davidsonin perinteinen jytinä hiukan sai miettimään sitä, miten siihen suhtaudutaan, mutta paikallistenkin ajoneuvot pitävät melkoista mekkalaa toisinaan ja siksi yksi Harrikka ei juuri seassa erotu.

Vuohi- tai lammaslaumat täyttävät joskus tien mutta ne osaavat väistää hitaasti ajavan tieltä. Pari kertaa yllätyin perusteellisesti kun vuohi hyppäsi parilla loikalla ylhäältä muutamasta metristä kalliorinteeltä pyörän viereen. On tarkkailtava siis ”taivaanvuohia” ylöspäin siinä kuin vuohilaumaa tielläkin.

